

Painos 9802

TOVERITAR

AMERIKAN SUOMALAISEN TYÖLÄISNAISTEN KÄNNENKANNATTAJA

ORGAN OF THE FINNISH WORKING WOMEN IN AMERICA

No. 52

Tiistaina, Joulukuun 28 — Tuesday, December 28th

1920—Kymmenes Vuosik.

.. : : Työläisnainen Kodin Orjana : : ..

Perhe, johon on tottunut kaupunkilais- ja maalaiskøyhällistö, on palaneen entisyyttä. Perheessä, johon me olemme tottuneet, työskenteli mies, hän elätti vaimon ja lapset. Vaimo on emännöitsijä, kotonaolija ja oman kykynsä mukaan lastensa kasvattaja. Mutta viime vuosisadalla kaikissa maissa, missä hallitsee kapitali, missä nopeasti lisääntyvät palkkatyöillä työskentelevät tehtaas y. m. kapitalistiset yritykset, tämä totuttu perhe muoto hajoaa. Siinä vallitsevat tavat ja tottumukset vaihtuvat — vaihtuvat yhdessä ympäristönsä elinehtojen kanssa. Ennen kaikkea suuren muutoksen perheen luonteessa on tuonut mukanaan naisten sortaminen palkkatyöhön. Viimeisinä vuosikymmeninä — mutta varsinkin viimeisinä vuosina imperialistisen sodan aikana on kapitalismi pakottanut naisetkin etsimään ansiomahdollisuutta kodin ulkopuolella. Miehen työnsä ei ole riittänyt perheen elättämiseen, sen vuoksi nainen — vaimonkin on täytynyt lähteä ansiotyöhön ja koputella tehtaan konttorin ovia. Ja vuosien vuodelta on kasvanut työväenluokan naisten luku kodin ulkopuolella, tehtaissa, päivätoissa, kauppalikkeissa, konttoreissa, kotipalvelijain toimissa, pesulikkeissä. Ennen maailmansotaa Euroopan ja Amerikan valtioissa suoritettut laskelmat ovat osoittaneet 60 miljoonaa naista itsenäisesti työskentelevän toimeen tullaan. Maailman sodan aikana on tämä luku hirvittävästi suuresti lisääntynyt. Lähes puolet näistä naisista on naimisissa

olevia. Mitä taas naisten suhteen "valkoisessa Suomessa" tulee, olisi numerotiedot, jos niitä olisi käytettävissä luokkasodan jälkeiseltä ajalta, varsinkin täristyttävät. Vielä kauheampaa on "valkoisessa Suomessa" ollut se, että "punikkien naaraat" eivät ole voineet edes kaikkialla ja kaikin aloin saada minkäänlaista työtä.

Näin ollen on siis selvää, että perheenäitien jouduttua palkkatyöhön, on kotitalous jäänyt ilman hoitoa, lapset kasvavat ilman äidin valvovaa silmää enimmäkseen kaduilla ja kujilla, jätettyinä aittiksi kaikille mahdollisille vaaroille. Nainen, työläisäiti yrittää kaikki voimansa saadaakseen suoritettua työnsä tehtaassa tai halkojen pinoimisessa, kodin talouden huolehtimisessa ja lastensa vaalimisessa. Naisen hartioiden on kapitalismi asettanut raskaan taakan, se on muuttanut hänet palkkatyöläisnaiseksi keventämättä hänen työtään taloudessa ja äidin tehtävissä. Naisen, työläisäidin hartijat ovat uupumaisillaan kolmikertaisesta taakasta. Hänen rinnastaan nousee voimaton huokaus eikä silmistä pääse kyynelvet kuivamaan.

Naisen osa on aina ollut karvas, mutta ei milloinkaan niin raskas, valoton naisen elämä ole ollut kuin miljoonien työläisnaisten ollessa kapitalismin ikeen alla, tehdasteollisuuden tuotannon päästessä kukoistamaan.

Proletariaatti, niin mies kuin nainen, tuntee tämän kapitalismin kirotuksen, joka lepää raskaana työläis-

perheen, mutta eritoten äidin harteilta. Proletariaatti on vapauttava naisinkin, äidin, kodinorjuudesta. Neuvosto-Venäjällä proletariaatti tässä suhteessa on jo luonut suunnitelmaansa, ottaa jo käytännössä ensiaskeleita. Ja sitä nopeammin toteutuu naisen vapautus kodin orjuudesta, jota pikemmin Venäjän køyhällistö pääsee irtautumaan kapitalistisista viholisistaan ja pääsee täydellä voimalla rakentamaan rauhalliseen työhön.

Yhteiskunnallisen talouden tiellä tulee väistymään nykyinen kapitalistisen järjestelmän luoma kurja, ahdas ja puutteellinen kotitalous. Sen sijaan, että työläisvaimo itse siistisi asuntonsa, tulevat kommunistisessa yhteiskunnassa erityiset työläiset ja työläisnaiset aamuin kulkemaan siistimässä huoneet. Tämä tulee olemaan yksi yhteiskunnallinen työhaara. Rikkaat ovat jo aikojen sitten ottaneet omien vaimojensa harteilta nämä työt pois. Sensijaan että vaittaisi työläisäitejä ruuanlaitolla, ja että hän tuhlaisi viimeisiä vapaita tuntejaan keltiössä päivällisen ja illallisen valmistustöihinsä, tullaan sosialistisessa yhteiskunnassa järjestämään laajassa mittakaavassa yhteiskunnallisia ruokalaita, keskuskeittilaita. Tähän suuntaanhan on jo elämä kehittänyt kapitalistisessa yhteiskunnassa. Esimerkkejä löytyy lukuisasti jo suuremmissa kaupungeissa joka maassa. Viime vuosinahan ovat yleiset ravintolat ja kahvilat lisääntyneet harvinaisen

runsaassa määrässä. Erotus on vain siinä, että nyt kapitalistisen järjestelmän aikana kasaavat ravintolat rahoja yksityisille, proletariaatin vallan aikana ne palvelevat yhteistä etua ja tarvetta. Myöskään ei työläisnaisen ja äidin tarvitse näännyksissään yfellä istua pesemään, palkkaamaan ja parsimaan perheensä vaatteita. Keskuspesulaitoksien työläisnainen voi joka viikko viedä perheen likaantuneet alusvaatteet, saaden ne pestytynä ja silitettyinä takaisin. Erityiset palkkauslaitokset sallivat työläisnaisten, sensijaan että heidän täytyisi tunneksia istua räpykäsöjen keskellä käydä kokouksissa, konserteissa ja keskustelutilaisuuksissa. Kaikki nämä ja monet muut työt jotka orjuuttavat työläisnaista ja työläisäitiä, ovat tuomitut häviämään proletariaatin rintaman voittaessa.

Proletariaatti poistaa naisen kotiorjuuden, tehdäkseen sen kautta hänen elämänsä rikkaammaksi, täydellisemmäksi, iloisemmaksi ja vapaaksi. Työläisnaisella on oikeus päästä nauttimaan elämässään myös niistä kaikista mukavuuksista, terveydellisistä ja kauneudellisista eduista, joita nyt on vain rikkaiden saatavissa.

Astu työläisnainen työmiehen rinnalle, käy käsi kädessä rohkeasti kansamme työhön, sillä me kuljemme sosialismia kohti.

Me olemme uuden elämän rakentajia. — Aleksandra.

TILAA TOVERITAR!

PALKKA ÄIDEILLE

Seuraava kirjoitus lainattuna naisten äänenkannattajasta "The Suffragistista" on omiaan osoittamaan osaltaan missä asemassa ovat äidit kapitalistisen järjestelmän vallitessa ja että naistenkin pyrkimykset vapauteen ja ihmisyyteen ovat pyrkimyksiä yhteiskunnan sosialoimista kohti. — Suomentaja

Naisliike, joka jättää huomioon ottamatta naisen kodissa, ja erittämättä äidin, julistaa omaa lyhytnäköisyyttään ja kulkee häviönsä.

Enemmistö naisista on, ja tulee olemaan, äitejä. Ja suurin osa heistä mahdollisesti aina tulee hoitamaan itse lapsensa. Kuinka ristiriitaisia ja toivotonta on yrittää vapauttaa naiset vaan tehdaslainlaidinnoista kautta, tai uusien toimialojen valloittamisen kautta.

Vangittuna neljän seinän sisällä keittiön ja laastenkamarin pakoittamana, oma toimeentulonsa ja lastensa elämä ollen riippuvainen yhden miehen ansiokyvyydestä ja epäitsekkydestä, taloudellisesti alempiarvoinen kuin palkkaorja, ollen täten kyvytön tulkitsemaan omaa persoonallisuuttaan, jättää hän sen kyvyttömyytensä perinnöksi yhteiskunnalle, lapsilleen.

Tuleeko siis äitien olla keittiöpalvelijoita?

Yhteiskuntamme menettää sen mahdollisen hyödyn, jonka se voisi saada naisilta, jos he olisivat vapautetut siitä loppumattomasta keittiö-orjuudesta missä nykyään noin 19,000,000

naista kuluttaa elämänsä tässä maassa. Lapset eivät saa äideiltään sitä seuraa ja henkiä ohjausta, joka on niin välttämätön nousevalle polvelle. Kuinka monella äidillä on aikaa leikkiä lastensa kanssa? Suurissa perheissä lapset usein jäävät tarpeellista ravintoa ja kunnollista vaatetustaan.

VANHAN VUODEN RAUNIOILLA

Kirj. H. M.

Taisto riehuu, vaikka vuodet vaihtuu, elämä vain jatkaa kulkuaan. Kärsimykset menneisyyteen haluttu, tulevaisuus uutta luopi vaan.

Vinhaan laskee, nousee elonpirta, vanha poistuu, nuori jalostuu. Elämä kuin väkivä merivirta... totuus kun kulta tulevassa kirkastuu.

Epätoivo ja orjuushenki väistyy, voitonvarmuus mielet sointuun saa. Vihanliekit vaikkapa ne läiskyy, uudet tuulet pois tuhkatkin puhdistaa.

Sekasorto ei ikuisesti valtaa, koettelemuste, tuulet voi sammuttaa. Tiedon kynttilät nostetaan vakkain alta — valoisaksi tehdään synkkä maa.

Rikkaudet, kansakuntain voiman tuomat, kun omistajat vaan saapi oikeat, niin harvinaisella tyranniuden luomat ne työnjättäiläiset tyyten poistavat.

kin vaille, vaikka äiti raataa päivät päästään kämmenensä puhki.

Naiset, jotka käyvät palkkatyössä, saavat palkkaa saman arvomitan mukaan, joka annetaan palkattomille lakkaamatta raataville naisille kodeissa. Ja kun he kapinoivat sitä vastaan, että heille maksetaan pienempää palkkaa kuin miehille, vastataan heille, että miehet tarvitsevat suuremman palkan siitä syystä, että osalla heistä on suuri perhe elätettävänä.

Metsissä, merillä ja malla, työarmeija kun näyttää mahtia, niin sorretut on suojattuna lailla, ei käydä viattomain jahtia.

Vuosi jälleen elettynä yössä, kärsimysten painoon moni sortunut. Ja usein urheana valon työssä, on kaikin voimin taasen taistellut.

Riistojärjestelmä vaikka painaa, kaaos kauhea vielä lienee edessä, niin vannonkaamme ettei meitä aina kurjuuden kulluun joukottaan syöksetä.

Nyt, nyt juuri vuotten vaihtuessa, valantekoin suurin hetki lie. Varmuus sorrettujen oikeudesta, päämäärää lähemmäksi meitä vie.

Valantekoin hetki nyt on meillä, kun uuden vuoden taival aletaan. Hetki, virstantolppa, taiston tiellä — taas valmiina ollen matkaa jatka-

Heikko kohta koko tässä tilanteessa on se, että äidit harhaan johtavan tunteellisuuden ja itsensä alistamisen kautta jäävät saamatta oikeutettua arvoa työllensä.

On totta, että äidin tärkeistä tehtävistä ja siitä suuresta palveluksesta minkä hän tekee valtiolle, laulavien runoilijain ja matkivat yksinpä seläläisetkin miehet, jotka käyttäntönsä jättävät kokonaan huomioon ottamatta hallituksen lapsitoimiston kainot vaatimukset. Ja liian usein tämä ylistysten kaapu annetaan äidille todellisten tarpeiden asemasta.

Äidit ovat liaksi vaatimattomia. Äidit, kuten on naisten tapa yleensä, ovat pyytäneet liian vähää.

Pyynnöt rahojen luovuttamiseksi opetusta varten mihin äidillä ei ole ollut varoja, ovat olleet turhia. Ja paljon enemmän kuin se olisi, tarvitaan ehnenkuin äiti voi ottaa tilansa taloudellisesti itsenäisen työlläissikonsa rinnalla.

Ei nekään äitien avustukset eli eläkkeet, mitä tässä maassa on perustettu, ole suuresta merkityksestä. Eläkkeet, eli leskien eläkkeet, ollen vaan eräänlaista køyhään apua, ovat olemassa yhdessä tai toisessa muodossa kolmessakymmenessä yhdeksässä valtiossa tässä maassa ja muutamissa ulkomaissa. Laki tässä maassa ensiksi hyväksyttiin Missourin valtiossa 1911, joka myönsi vissan kuu-kautisen avun "äideille, joiden miehet ovat kuolleet tai vankilassa, silloin kun nämä äidit ovat køyhä ja on heillä lapsi tai lapsia alle neljäntoista vuoden vanhoja".

Englannissa sellaisten leskien ja hyljättyjen äitien, paitsi sotilaiden

(Jatkoa toisella sivulla)